

"ATEITIS" EINA KAS ANTRĄ DIENĄ:
 Utarninkas, Ketvergais ir Subatomis.
 Leidžia "Ateitis" D-vė. Pranešimas kalna:
 Suvienijose Valstijose metams..... \$2.50
 pusė metų..... \$1.50
 Kitose Viespatystėse metams..... \$3.50
 pusė metų..... \$2.00
 Aprašymų kaimų klausite laišku. Adresas:
Ateitis Pub. Co.,
 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ATEITIS

THE LITHUANIAN TRI-WEEKLY "ATEITIS"
 Published Every Tue., Thur. and Sat. By
 "ATEITIS" Publishing Co., Boston, Mass.
 Yearly Subscription..... \$2.50
 In United States..... \$2.50
 To Foreign Countries..... \$3.50
 Advertising rates on application.
 All communications should be addressed:
Ateitis Pub. Co.,
 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ir dė-
 galbą
 rkuo-
 ykite,
 daro.

KAINA 2 CENTAI

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 2

Telephone:
 So. Boston 21087.

So. Boston, Mass., Utarninkas, Sausio (January) 4 d. 1916 m.

Telephone:
 So. Boston 21087.

Metai III.

RUSU OFENSYVAS PRASIDEJO BUKOVINOJ IR GALICIJOS.

Explozija ant kares laivo.

Suaresstavo priešo konsulius Salonikuose.

Teutonai traukiasi iš Balkanu.

Kaizeris šaukia kares tarybą.

EXPLOZIJĄ ANT KA- RĖS LAIVO.

Žuvo apie 300 jureivių.

Londonas, gruod. 31 d. — Šiandien anglų admiraltija paskelbė apie įvykusią exploziją ant anglų apšarvuo- to kreiserio "Natal" ant ku- rio buvo apie 725 jureiviai. Iš to skaičiaus 400 išgelbė- ta, o apie 300 turbūt žuvo.

"Natal" paskendo uoste va- kar po pietų, taip skamba oficialis pranešimas, kuris buvo išleistas tik po 24 val. Kuomet pilnai buvo jau pa- tirta apie nelaimingą at- stikimą.

Kreiseris "Natal" buvo pa- budavotas 1903 m., mieste Barrow, turėjo 13.660 tonų įtalpos ir bėgo po apie 30 mazgų į valandą. Beto jis turėjo šešias 9.2-colines ir keturias 7.5-colines kanuo- les, du torpedų iššovimui prietaisus ir k.

ČERNOGORAI PAĖMĖ 1500 AUSTRŲ.

Paryžius. — Išleistas gruodžio 31 d. černogorų oficialis pranešimas sako, kad Sanjak'o mušyje čer- nogorai paėmė 1500 austrų nelaisvėn. Prietam tas pra- nešimas patvirtina, kad černogorai atsėmė nuo au- strų Raskava Gora.

ESSAD PAŠA PRIEŠ BULGARUS.

Paryžius. — Journal'o ko- respondentas Avlone (Al- banijoje) prisiuntė sekantį pranešimą:
 "Italai turi čia pusėtinai stiprią kariuomenę, kurios vieną regimentą pasiuntė į Durazzo. Rodos, kad visa ta kariuomenė turės atlikti garnizono pareigas ir yra ženkli, kad italai rengiasi eiti linkui Makedonijos, nors gerą smugį galima būtų užduoti blogai aprūpintiems bulgarams, ant kurių galima užpulti iš šono."
 "Pranešama, kad Essad pašas (laikinas Albanijos prezidentas) paskelbė karę Austrijai ir Bulgarijai. Jis turi 20.000 apginkluotų vy- rų. Jeigu tat teisybė, jo veikimas dikčiai pagelbėtų talkininkams."

SUAREŠTAVO VISUS PRIEŠO KONSULIUS SALONIKUOSE.

Londonas. — Times gavo iš Salonikų šitokį praneši- mą:

"Vokietijos, Austrijos, Turkijos, ir Bulgarijos konsul- liai su jų štabais ir šei- mynomis, įsakius francuzų gen. Sarrail, tapo areštuoti ir nugabenti ant francuzų karės laivo.

"Jų konsulatuose dabar yra talkininkų kareivių."

LATVIAI IŠNAIKINO TRIS VOKIEČIŲ PULKUS.

Petrogradas. — Gruodžio 31 d. gautas rusų praneši- mas sako:

Kalėdų dieną vokiečiai Rygos fronte pasigyre iškel- dami vėliavą su sekančiu už- rašu: "Linksmų Kalėdų, mes busime Rygoj Naujų Metų dieną." Į tą vokiečių pasigyrimą atsakė latviai karabinieriai, kurie Kalėdų naktį išnaikino tris vokiečių pulkus.

Latviams pasisekė vokie- čius prigauti mokėjimu jų (vokiečių) kalbos. Švin- tant latvių pulkas dasigavo už vokiečių tranšejų ir, tą atlikęs, iššovė signalinę ra- ketę. Tuomet prisiartinio prie tranšejų rusų apšarvo- tase motorinis vežimas ir atidengė ant vokiečių išil- ginę ugnį.

Stovintis už tranšejų lat- viai pradėjo vokiškai šau- ki: "Atgal! Atgal! Rusai ateina!" Tuomet vokiečiai metėsi linkui savo neva draugų, kurie pasitiko juos su šautuvų šuviais. Vokie- čiai sumišo ir vos keli jų tik pabėgo.

Užėmę apleistas tranše- jas latviai, dainuodami "Wacht am Rheine", laukė ateinant vokiečių sustipri- nimų. Nieko blogo nemany- dami vokiečių sustiprini- mai padėjo pirmutiniams dainuoti ir, su pagalba kul- kosvaizdžių, kuriuos jų drau- gai paliko tranšejose, tapo nuskinti.

TRIS VOKIEČIŲ ORLAI- VIAI ANT SALONIKŲ.

Londonas. — Reuterio

kompanija gavo iš Salonikų sekantį pranešimą:

"Ši rytą (gruod. 30 d.) ant miesto ir uosto lekiuja trys teaubės-aeroplanai. Juos smarkiai bombardavo karės laivai, bet kadangi jie buvo labai augštai iškilę, tai turbūt liko nepaliesiti. Tris francuzų aeroplanai nulėkė paskui juos."

AUSTRAI NUBAUDĖ PO- VANDENINIO LAIVO KOMANDANTĄ.

Washingtonas. — Gruodžio 31 d. Jung. Am. Valst. departamentas gavo oficialį tekstą Austrijos notos kas- link italų garlaivio Ancona, kuris yra verčiamas ir neilg- trukus bus spaudoje pas- kelbtas.

Laikraščių pranešimai nu- rodo, kad Austrijos valdžia nubaudė povandeninio laivo komandantą, kuris paskan- dino Anconą, ir kad sutinka atlyginti padarytus nuosto- lius. Austrijos valdžia be- to prižada nebeatkartoti panašių incidentų.

ANGLŲ NUOSTOLIAI.

Londonas. — Išspausdinti nuostolių surašai parodo, kad bėgyje gruodžio mėne- siu anglai visuose frontuose pražudė 1001 oficerių ir 17.548 kareivius.

TEUTONAI TRAUKIASI IŠ BALKANŲ.

Londonas. — Exchange telegrafo kompanijai pra- nešama iš Rymo, kad vokie- čiai ir austrai pradėjo trauktis iš viso Makedonijos fronto. Pranešimas sako, kad vokiečius ir austrus iš to fronto privertė trauktis rusų judėjimas Besarabijoj.

ITALAI ATMUSĖ AUSTRUS.

Rymas. — Italų štabas išleido sekantį pranešimą:
 "Lagarina klonų grupės pėstininkų atkartonai ataka- vo Costello Dante apie- linkes, Rovereto pietuose, bet liko atmuštos; mūsų rankose pasiliko keletas be- laisvių. Col di Lana rajone mūsų ugnis sustabdė priešo ataką."

ŠAUKIA KARĖS TARYBĄ.

Londonas. — Iš vokiečių šaltinių išėjusios žinios pra- neša, kad Vokietijos kaize- ris Wilhelmas šaukia sau- sio 27 d. 1916 m. Berline didelę karės tarybą ir pa- našią laivyno tarybą.

Karės taryboje dalyvaus: sosto įpėdinis, feldmarša- las von Hindenburg, feld- maršalas von Mackensen,

feldmaršalas Liman von Sanders, grafas Zeppelin, Bavarijos sosto įpėdinis Rupprecht, Wurttembergo kunigaikštis ir kiti vado- vaujantys generolai.

VOKIEČIAI UŽĖMĖ ANGLŲ TRANŠEJĄ.

Berlinas. — Vokiečių šta- bo pranešimas skelbia, kad vokiečių kariuomenė, po minų išsprogdinimo, užėmė anglų tranšėją, paėmė tulą skaitlių belaisvių ir užgriebė du kulkosvaizdžius.

Talkininkų aviatorai ataka- vo Ostend. Kariškiems trobėsiams nepadarė jokių nuostolių, tik sudaužė tulą skaitlių paprastų trobė- sių. Labiausia nukentėjo šv. Širdies vienuolynos. Devynioliką civiliškų belgų sužeidė ir vieną užmušė.

Ivairios žinios.

SUAREŠTAVO SUOKAL- BININKUS.

New York, N. Y. — Sere- doj tapo suareštuoti 8 asme- nys, kurie yra kaltinami da- ryme suokalbų su tuo tiks- lu, kad iššaukti streikus Amerikos amunicijos dirb- tuvėse. Tarpe suareštuotų jų yra vienas kongresman- nas, vienas buvęs kongres- manu ir advokatas iš Ohio valstybės, kuris pirmiau bu- jo generaliu prokuroru. Sa- koma, kad jiems už jų dar- bą apmokėjo Vokietijos val- džia, norėjusi sustabdyti amunicijos vežimą talkini- kams.

ATVYKO, KAIP VIKINGAI.

Londonas, Anglijoj. — Fordo taikos ekspedijos nariai gruodžio 29 d. vaka- re vienam Stockholmo vieš- butyį surengė švedams bankietą. Tame bankiete daly- vavo daug įžymių švedų vy- rų ir moterų iš Stockholmo; tarpe kitų kalbėtojų buvo ir majoras (miesto galva) Carl Lindhagen, kuris savo prak- kalboje tarp kita ko štai ka- pasakė:

"Jūs atvykote skersai ju- rė, kaip senovės vikingai. Jūs esate vikingai dvasiškoj prasmėj. Aš sutinku su ame- rikiečiais, kad geriau pamė- ginti ką-nors, negu nieko."

ANGLEKASIAI PRIEŠ KONSKRIPCIJĄ.

Cardiff, Valijoj. — Pieti- nės Valijos anglekasių fe- deracijos pildomasis komite- tas priėmė rezoluciją prieš konskripciją, kurią, anot jų,

Amerikos lietuvių vidurinės srovės žmonių suvažiavimas.

Sausio 1 d. Philadelphiajį prasidėjo Am. Liet. viduri- nės srovės žmonių suvažia- vimas. Posėdžiai prasidėjo 10:30 ryto. Suvažiavime da- lyvauja daugiau 80 žmonių. Įžangines prakalbėles pasa- kė (iš eilės): J. O. Širvydas, Dr. J. Šliupas, M. Šalčius, St. Šimkus ir A. Rimka. Pir- mininku išrinkta Pr. Kybar- tas iš Chicago Ill., jo pagal- bininku Vinikaitis iš New York, sekretoriais P. Nor- kus iš Brooklyn, N. Y. ir Dr. Klimas iš Philadelphia, Pa.

Rezoliucijų komisijon — Šir- vydas, Karuža ir Šimkus. Presos komisija — Vinikai- tis, Karuža ir Vilmontas. Perskaičius Brooklyno Seimo projektą, prieita prie vidurinės srovės programos projekto svarstymo. Didžiū- ma balsų nutarta pirmiausia skaityti ir svarstyti progra- mos projektą, patiektą p. R. Karužos. Programa svars- tymas dar nepabaigta. Pir- mosios dienos posėdžiai pa- is šio 6 val. vakare.

NAUJAUSIOS ŽINIOS.

BERLINAS, sausio 3 d. — Vokiečiai užėmė Hart- manns-Weilerkopf pietuose francuzų tranšėją ir paėmė 200 belaisvių.

PARYŽIUS, saus. 3 d. — Netoli Rogova černogorų kariuomenė apgalėjo aus- trus, padarė jiems didelių nuostolių ir užgriebė jų ark- lius bei amuniciją.

BERLINAS, saus. 3 d. — Ežero Dirsvėta šiauriosse dalis rusų kariuomenės už- ėmė vokiečių poziciją.

PARYŽIUS, saus. 3 d. — Vokiečiai paleido į Nancy ir jo priemiesčius iš toli šauna- muo kanuolių netoli tuzino šovinių, kurie 1 žmogų už- mušė ir 7 sužeidė.

BERLINAS, saus. 3 d. — Austro-vokiečių kariuome- nės rengiasi žengti į Greki- ją ir užpulti ant Salonikų.

PETROGRADAS, saus. 3 d. — Didelė rusų armija pra- dėjo žengti priekyn Bukovi- noj ir rytinėj Galicijoj. Už- imta Czernowitz augštumos, kur palmta nelaisvėn 15 afi- cierių ir 855 kareivius.

LONDONAS, saus. 3 d. — Pusiau oficialės žinios skel- bia, kad rusų kariuomenės pradėjo ofensyvą 300 mylių fronte su tuo tikslu, kad įsi- veržti į rytinę Galiciją, už- duoti smugį austro-vokie- čiams Balkanuose ir įtraukti karėn — talkininkų pusėn — Rumuniją.

LONDONAS, saus. 3 d. — Anglijos amunicijos minis- teris Lloyd-George susitarė su profesijinėmis unijomis išsilavinusių ir neišsilavinu- sių darbininkų klausime.

LONDONAS, saus. 3 d. — Sausio 1 d. telegramos pas- kelbė, kad praitą ketvergą ties Crete sala vienas povan- deninis laivas torpedavo ir paskandino anglų garlaivį Persia. Didžiuma pasażierių ir jureivių žuvo. Tarp tų pa- sažierių buvo ir keletas ame- rikiečių: konsulis Robert McNeely, Charles H. Grant iš Bostono, Edward Rose, mokinyš ir kiti.

Boy-Ed bevieliniu telegra- fu ilgą pranešimą, kuriame pasakyta štai kas:

"Tamstos atsiveiklino pranešimas Amerikos žmo- nės, kiek tai paliečia laik- raštį Providence Journal, yra tai su noru padaryta ir apsvartyta neteisybė. Ar Providence Journal'as su- tvėrė istorišką nuozvalgą kaslink naikinimo Amerikos fabriky, žudymo. Amerikos darbininkų arba kasdieni- nius suokalbius prieš ramu- mą ir apsaugą šio krašto valdžios ir jo piliečių; be- veik visi tie darbai išėjo iš (Žiur. ant 4-to pusl.)

žmonėms norį įsiulyti kaiku- rie politikieriai ir dalis spau- dos.

Beto, toj rezolucijoj pra- šoma, kad Anglijos angle- kasių federacija tuojau su- šauktų konferenciją ir už- protestuotų prieš konskrip- ciją — butino kareiviavimo įstatymą.

KAPITONAS BOY-ED ISVAŽIAVO.

New York, N. Y. — Gruodžio 28 d., prieš pat išplau- kimą, šuėjo ant garlaivio Rotterdam kapitonas Karl Boy-Ed, atsauktasis vokie- čių laivyno атаše, pulkinin- kas Edward M. House, spe- cialis prezidento Wilsono emisaras ir Brand Whitlock, Jung. Am. Valstybių pasiuntinys Belgijoj.

Kapitonas Boy-Ed padavė rašytą pranešimą, kuriame jis smarkiai užsipuola ant šio krašto spaudos ir pasmer- kia ją už "nieko nebojan- čius išsireiškimus". Prietam jis daleidžia, kad Amerikos valdžia kurią dieną bus pri- versta pažaboti spaudą taip, kad ji turėtų atsakyti už pa- leistus ant ko-nors išsireiš- kimus, kaip yra Vokietijoj, kur spauda yra po atsako- mybe.

Kap. Boy-Ed ypač užsi- puolė savo pranešime ant laikraščio vardu Providence Journal, spausdinamo Providence, R. I.

"Providence Journal" gruodžio 29 d. pasiuntė kap.

“Ateitis”

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Užrašas, Sausio (January) 4 d. 1916.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi būti su autoriaus parašu ir antraštu. Rankraščius Redakcija taisyti ir trumpina sulig savo nuožiuos. Netinkantieji gaudai smulkesnieji raštai (korespondencijos, eilės ir p.) naikinami ir autoriams negražinami.

KAME YRA TIKROJI PAŽANGA?

“V. L.” savo kalėdiniame išspausdino straipsnį, pavadinantį: “Kame tikroji pirmėybė”. Pačią pirmėybę autorius aptaria štai kaip:

“Tikroji pirmėybė užsiveria pačiame žmogaus kiliame. Kuomet sakoma, kad pasaulis žengia pirmyn, tuomet supranta, kad žmogus kyla augštin visose savo gerosse ypatybėse. Taigi tas yra tikroji pirmėybė, kuris kaip žmogus savo gerosse ypatybėse augščiau pakilo už kitus, kuris pirmia kitų nuėjo savo žmoniškumo augštesnėn vieton.”

Bet šitie visi žodžiai tik žodžiais ir pasilieka, kuomet jais norima apspręsti tam tikros visuomenės srovės vietą visuomenėje. Supranta tai, matyt, ir autorius, nes savo aptarimui duoda štai kokius paaiškinimus:

“Visoki demokratybių, geresnės tvarkos, komunon netaikiniai reikalavimai nėra tikrąją pirmėybę. Jie tik ant tiek pirmėiviški, ant kiek juose užsiveria geri norai, geri žmonijai linkėjimai. Netaikinis tokių reformų skelbimas mažai naudos atneša.”

Šičia jau mes turime šitą apčiuopiamo. Vienok ar tai yra teisinga pirmėybė arba pažangos kritika? Kas tai yra netaikiniai reikalavimai? Juk kiekvienas reikalavimas, jeigu tik tai jįsai užgauna kieno nors interesus, visuomet tų užgautųjų skaitoma “netaikiniu”. Vergų paliuosavimo reikalavimas Amerikoje plantacijų savininkams dar ir 19 šimtmetyje buvo “netaikinis”, — nežiurint, kad visame pasaulyje vergijos nebuvo senai ir nežiurint, kad pačioje Amerikoje buvo daug žmonių, su Lincolnu priešakyje, kurie manė visai kitaip ir už tai net savo galvas paguldė. Baudžiamos panaikinimo reikalavimai taipgi ponams buvo “netaikiniai”. Visi revoliucionierių reikalavimai valdantiems luomams ir konservatyvams visuomet buvo ir pasilik “netaikiniai”. Ir šiandien Rusijos valdžia laiko “netaikiniai” reikalavimus net ramiųjų gaivalų prašymus geresnės tvarkos. Lietuvos autonomijos reikalavimas rusų valdžiai ir konservatyvams bei tautininkams-nacionalistams buvo “netaikinis” prieš 10 metų, yra “netaikinis” ir šiandien.

Štai kur mus nuveda “netaikinum” teorija. Ir čia nieko nepagelbsti nei Francijos su Anglija pavidžiai.

Jeigu Anglijoj ta pati arba dar geresnė tvarka, negu Francijoje įvyko be revoliucijos, tai tas reiškia ne tai, kad Francijos revoliucionierių reikalavimai būtų buvę “netaikiniai”, o vien tai, kad Francijos valdantieji luomai savo rankose turėjo didesnę galybę ir mažiau sveiko proto, negu Anglijoj. Francijos gi revoliucionierių teroras buvo išauklėtas Liudviko ir jo primtakunų bei draugų žiaurumo.

“V. L.” autorius toliau dar rašo:

“Paimkime kadir mūsų senelį D-rą Basanavičių. Ar jis, pradėdamas kelti Lietuvą iš miego, skelbė kokias augščiausias “pirmėybes?” Ne! Jis budamas Varnoje rinko pasakas, jis rašė keliančius lietuvių dvasių straipsnelius, o pašekmė to viso buvo ta, kad atbudo Lietuva, užėjo Lietuvos atgimimo laikai.”

Bet mes paklaustume: kas įskiepijo lietuviuose daugiau to prakilnaus pasišventimo dvasios: Ar Dr. Basanavičiaus sėdėjimas Varnoje ir jo surinktos pasakos bei istoriški straipsneliai, ar Dr. Kudirkos bastymas iš vietos į vietą Lietuvoje ir **Tevynės Varpų** dažnai tikrai revoliucioniški balsai? Dviejų atsakymų, regis, čia būti negali, nežiurint net į tą faktą, kad patsai Kudirka buvo sužadintas Basanavičiaus... bet, neužmirškime, tuomet, kuomet jis dar nesėdėjo Varpoje (Bulgarijoj), — pasakomis, bet “netaikiniu” šauksmu: **pabuskit, nusi-meskit svetimus dvasios retežius?**

Pabaigoje “V. L.” dar štai kaip kalba:

“Tikroji pirmėybė galutinis siekinys tai begalinybė (dabartiniu supratimu) — jis kairesnis už kairiausio anarchisto-idealisto siekinį, bet tikras pirmėivis juomi mažai rupinasi, jis dirba tą, kas šiandien reikia daryti, o ne tą kas reikės daryti už šimto metų.”

Ne, tikroji pažanga arba pirmėivystė nėra tame, kad sėdėti už šimtų mylių nuo žmonių ir rinkti pasakas ar rašinėti jiems pamokslus. Tikroji pirmėivystė ir pažanga yra ir ne tame, kad savo dvasiję išvaidinti “begalinybę” ar kokį prakilniausią “idealą”, o gyvenime kapstyti tik šios dienos darbuose, nesirupinant apie rytojų ir reikalaujant tik to, ką visi ir kiekvienas pripažins “laikinu” ir patsai paduos. Tikroji pirmėivystė yra tame ir pažanga gali plėtotis tik tai tuomet, kuomet žmonės rupinasi ne tik šios dienos pilvo reikalais, bet ir rytojaus dvasios reikalavimais, kuomet jie turi aiškias savo pažiūras į gyvenimą ir stengiasi augštesnio, laimingesnio ir prakilnesnio gyvenimo atsiekti nepaisydami, ar tos jų pastangos kitiems išrodo “laikinomis” ar “netaikinomis.”

Neužmirškite suselpti nu-kentėjusių nuo karės.

IS LAIKARŠČIŲ.

Apie šventes ir šventimą.

VIENYBE LIETUVNINKŲ kalėdiniame Nr. įdėta p. Vargomaišo straipsnis: “Kalėdos kaip metinė šventė”. Tarp kita ko ten štai kas parašyta: “Reikia žmoniją padalinti į du sluoksnius; idealistus ir materialistus. Tada bus lengva žmoniją kritiškai pažvelgti.

Idealistai per Kalėdas — iškilmingai rėdosi, vaikščioja į dievnamius, apsimaino simboliškais sveikinimais tarpe draugų, siuntinėjasi vieni, kitiems prieteliškos atminties dovanas, kviečiasi svečius, padaro giminių metinius susiėjimus, ir prie drungnų bei malonių pašnekų, giesmių dainų, muzikos užbaigia šventes. Išymiausia idealistų šventės ypatybė yra tame, kad jie stengiasi šventes apvaikštinėti namie, o ne viešai, ne salėse.

Materialistai — kaip per žėdną šventę, taip ir per Kalėdas, elgiai vienodai. Tarpe šventės ir prastos dienos jie nedaro skirtumo apart to, kad tą dieną skaito atilsiu nuo darbo. Dvasios pajausmų jie neseka, kaip tą daro idealistai. Todėl per šventes, net ir per Kalėdas, materialistai tik “silsisi.” Ar atsilsi — tai kitas klausimas... “Visuomenės veikėjai” pas materialistus visas šventes ir Kalėdas pašvenčia taip vadinamam “intelektuališkam darbui:” rengia lekcijas, prakalbas, paskaitas, teatrus, o jei ne, tai net... balius! Čionai jie prazūdo savo augščiausios sielos pajautimą link šventės, ir vietoje “atsilsėjimo nuo darbo” (kaip jie sako), — privargsta, kaip kalvis prie kujo ir priekalo...

Lai mes pasitinkame Kalėdas ir visas metines šventes su iškilme ir visišku atmetimu visokio darbo. Podraug, lai mes kiekvieną nedėdienį pašvenčiame tik atilsiui ir gražumams. Lai visiškai panaikiname šventadienius keliamus balius, piknikus ir vestuves; lai rengiame prakalbas ir susirinkimus tik šokių dienų vakarais. Lai šventė bus šventė...”

Taip tai taip. Bet jeigu tie “sumaterialiję” visuomenės veikėjai lig šiol šventėmis nebutų rengę lekcijų, prakalbų, teatrų, paskaitų, jeigu jie būtų tik išsėję, — didelis klausimas, ar p. Vargomaišis šiandien turėtų kur ir kam pamokslą apie šventimą rašyti. Antra vertus, ar iš tikrųjų jau būtų taip prakilnus daiktas šventėmis tik išsėtis ir gražumais gėrėtis, kuomet aplinkui žmonės suskurdę ir per savo kuno bei dvasios ubagystę nei pailsio, nei gražumo visai negali patirti?

A. Rimka.

IS PRUSŲ LIETUVIŲ TAUTISKO JUDĖJIMO ISTORIJS.

1895 metais Gaidelių “žodžio sakytojas” Treicas su-manė peticiją siųsti pačiam karaliui Viliui II, ir tai su deputacija. Susidarė komitetas, kuris išleidė atsišaukimą, kame buvo išaiškinta, jog “lietuvių dvasiški pajautimai dar nenumarinti, tačiau lietuviškų kudiškių dvasiškas gyvastis, negaudama savo šaknims reikalingo penukšlo, netarsta ir menkiausiam gundinimui vėjui užėjus išnyksta ir prapuola. Ir jeib prie tos iškados gaminimo ne drauge nusikaltus reikalinga prie cėsoriaus kreiptis ir jam tą savo bėdą išreikšti...” Pačios peticijos tekstą parašė Dr. Sau-

erwein'as. Ten “su gėdulingiausiu palankumu, buvo meldžiama, “idant cėsorius maloningai paliepti ročytų: 1. Kad skaityms bei rašymams šulėse abejaip, ir vokiškai ir lietuviškai, mokiamas bei vartojamas būtų..

2. Kad tikybos mokslas visiems kudiškiams visur prigimtoje kalboje priteikiamas būtų...

3. Kad ir kitas mokslas del geresnio supratimo lietuviškai išguldomas būtų...

4. Kad prie lietuviškų kudiškių nėjoks mokytojas nebūtų prileidžiamas, kurs neištikro lietuviškąją kalbą moka...

5. Kad laukininkų kudiškias augšti dalykai praleidžiami ir tikrai reikalaujami dalykai mokinami būtų...

6. Kad mokytojams aštriai uždraudžiama būtų gimdytojus ant vokiškai kalbėjimo su kudiškiais raginti ir varyti..

7. Kad viens komisijoms perieškotų, ar del lietuviško mokslo išleisti padavadijimai pilnavojami tampa...”

Tai peticijos teksto svarbiausieji punktai, kuriuos sutaisė Dr. Sauerwein'as. Vienok šis tekstas pasiūstas būti negalėjo, nes Dr. Sauerwein'as “apsimislijo” ir jį siųsti uždraudė, o žmogui, kuriam buvo tekstą įteikęs, įsakė giliai jį paslėpti; tasai žmogus gi ėmęs ir visai su-degino. Tada patsai komitetas turėjo rengti naują peticijos tekstą, kuris, kaip spėjama, buvo panašus į pirmąjį. Dr. Sauerwein'as net patarė nē deputacijos karaliui nesiųsti, o pasitenkinti vien peticija. Bet šis patarimas buvo atmetas ir kovo 21 d. 1896 m. septynių lietuviškųjų apskričių atstovų peticija buvo išnešta karaliui. Po peticija buvo surinkta 27773 parašai iš šių apskričių: Tilžės 9518, Klai-pėdos 6228, Šilokarčiamos 4507, Pakalnės 2242, Ragainės 2905, Labgavos 1863, Pilkalnio 564, Galdapės 38 ir Gumbinės 8. Pažymėtina dar štai kas. Prieš pat peticijos išvežimą buvusiame lietuvių visuotiniame susirinkime kovo 18 d. 1896 m. atėjęs kaž-koks mokytojas lietuviams patarė deputacijos vadovu priimti vyskupą Struck; bet “susirinkusieji tą garbę atmetė”. Susirinkimui pasibaigus atėjo kun. Jurksaitis ir vieno išrinkto deputato, J. Strėkio, prašė jam peticiją parodyti. Bet kada Strėkis parodyti atsisakė, tai kun. Jurksaitis pasakė, kad “deputacijonas prie cėsoriaus neprieis, nes lietuviams esanti tvora už-tverta”. Ir teisybė, neprie-jo. Nukelivusieji deputacijai buvo pranešta, kad “cėsorius kelionei į Italiją prisitaishęs” esąs ir todėl nieko nepriimęs. Deputacija gavo pasikalbėti tik su karaliaus adjutantu gr. v. putacijai buvę pasakyta, raliui rašytą peticiją. Deputacijai buvę pasakyta, buk puse valandos prieš iš-važiavimą toji peticija buvo įduota pačiam karaliui, ir

kad atsakymą gausią tarp 4—6 savaičių. Deputacija dar užėjo prie švietimo dalykų ministerio Bosse ir visur vis girdėjo “palinksmimuro žodelių”.

Nors kaip visos kitos deputacijos bei peticijos, taip ir ši nieko realio lietuviams nedavė, bet kaikiuriems vokiečių hakatistams baimės visgi įvarė, nes jau patsai faktas, kad po peticija pasirašė beveik 28 tūkst. žmonių, rodo, kaip didis turėjo būti tuokart lietuvių sujudimas. Ir tai nežiurint į tai, kad kaikiurie mokyklų virensieji, taipgi kunigai, žandurai ir kt. visai stengėsi lietuvius nuo pasirašymo atkalbėti arba net ir atgrasinti. O liaudies mokytojų burys tuo metu vieno savo susirinkimo dienotvarkėj turėjo ir svarstė tokį klausimą: “koku budu būtų galima lietuvių peticijoną į nieką paversti?”

Karaliui viešint Romintėje, lietuvių vėl deputaciją suruošė, bet cėsorių pamatyti gavo tik “per kelis šimtus meterių iš už kampo girios”. Tuomet lietuvių laukė dar pirmiau prižadėto švietimo dalykų ministerio apsilankymo, o 1897 m. ukinnikas Strėkys Pilkalnio landrotui Dr. Schaubert'ui net “uždavė” ministerio paklausti, “delko jis Lietuvą neatlankęs”. Gegužės 14 d. 1897 m. Strėkys gavo atsakymą, kad ministerio atsilankymas atidėtas kiek vėlesniam laikui. Tų pačių metų rugsėjo mėnesį p. Strėkys sulaukė “ne ministerį, bet jo rašytą gromatą”, kame buvo pranešta, jog, “pagal liudijimus prilinginčiųjų urėdninkų, pakanka mokslas lietuviškose šulėse įstatytiems reikalavimams” ir kad “nēr nē jokios priežasties prie dabar glijuojančiųjų padavadijimų ką pertaisyti”.

Šitoks ministerio atsakymas Prusų lietuviams mažumą “pagelbėjo”. Sausio 29 d. 1898 m. Tilžėje buvo sušaukta susirinkimas, kame “iš visų Lietuvos kraštų susirinkusieji lietuvių nutarė, kad tas apgėdinimas, ant lietuvių beguljis, apsilikti negali, ir uždavė senamjam deputacijonui, ponui ministeriui paveiksle rezolucijos atsiliepti, kad lietuvių tokiam neteisngui apkaltinimui pasipriešija ir kad ministeris netikras žinias gavęs apie lietuvių pasilaikymus” (Pr. L., 34).

Pagalios tų pačių metų pavasarį pasklydo žinia, kad ministeris Lietuvon atvažiuojas. Lietuvių sukruoto rinko vyrus, kurie turėjo prie mokyklų ministerio laukti ir jam mokyklų reikalus išpasakoti. Ministeris aplankė keliolika mokyklų įvairiose apskrityse, paliepė pašalinti Tutlių mokyklos mokytoją, kuris nemokėjo lietuvių kalbos, prižadėjo lietuvių įtaisyti mokyklų mokytojams rengti ir dar šiaip “malonių žodelių” pripasakojo. Šiaip ar taip, tai buvo pirmutinis kartas, kuomet lietuvių reikalus val-

džia ne tik atkreipė savo aki, bet dar ir šį tą padarė. Ir neprošalį pabrėžti, kad tai atsitiko ne po “nuolankių prašymų, peticijonų” bei deputacijonų, bet po energingo ir gana aštraus protesto.

Bet patis Prusų lietuvių iš šio atsitikimo dar maža ko pasimokė. 1900 m. vėl siunčiamu “nuolankių” peticijonų, o 1902 ir 1904 m. po vieną. 1900 m. “Lietuvių Konservatyvų Draugijos” sumanytoji peticijoj tarp kita ko buvo prašoma leisti vartoti lietuviškas knygas per visą mokymosi laiką, o 1904 m. buvo dar meldžiama, kad mokantys lietuvių kalbą mokytojų gautų taip vadinamą “Rytų pakraščių priedą” (Ostmarkenzulage — tam tikras priedas prie algos vietos, kur valdininkai gyvena tarp nevokiečių). Vienok valdžia Klai-pėdoje įtaisė tik mokytojų seminariją. Užtat 1904 m. pabaigoj “Kons. Dr. Laiškas” apskelbė štai kokią naujieną: “Pons šulių ministeris yra ponams kreisulinspektoriams (apskričių mokyklų insp.) prisakymą davęs ant to padaboti, kad šulių mokytojai vien tik vokiškai kalbėtų, ypačiai su tais žmonėmis, kurie vokišką kalbą permano. Ir savo namuose šulės mokytojai turi vokiškai kalbėti. Kur mokytojis šito prisakymu nepilnevosiąs, busią jam pirma koravinė duodama, jei ir tad neklausysiąs, busiąs galiaus ir iš urėdostatoms”.

Tai buvo tartum atsakymas į “nuolankius maldavimus”. Pasirodžius šiai žinia, kai-kurie lietuvių per “N. L. C.” ėmė murmėti, bet 1905 m. pradžioj “Liet. Konserv. Dr.” susirinkimui kun. Dr. Gaigalaitis lietuvius nuramino apskelbdamas, jog ta žinia neteisinga. Ir vėl buvo užmanyta peticijų siųsti, buvo net tam tikras atsišaukimas išleista, bet kai-kuriems ėmus išro-dinėti, jog iš tų peticijų vistiek jokios naudos nėra, taip ir likosi tuomet neišsiųsta. 1912 metais kai-kurie lietuvių vėl rengėsi į kalbėti apie peticijų siuntimą, bet taip ir likosi nieko nepadaryta. Matyt, pailso...

Dabar jau Prusų lietuvių rupinasi ne tiek tuo, kad mokytojai lietuvių kalbą mokėtų ir kad lietuvių kalbos būtų mokyklose mokoma, kiek tuo, idant jų vaikai, eidami mokyklon ir budami 7-erių metų, jau vokiškai suprastų ir susikalbėtų...

(Užbaigta seka).

Vytautas Steponaitis

LAISKAI IS RUSIJOS.

I

Politiškes revoliucijos, kurio buvo paskelbtos liberalų bei beralikojančių grupių, paskilė nevien Rusijos miestuose, bet beabejo, ir užsieniuose. Kiekviena diena suteikdavo žinių, kad kairesnieji vienodai galvoja. Matomai, tasai sutartinumas įkirejo dešiniesiems. Jie laukė, kol neteko kantrybės. Galop

prabilo kurskiečiai. Guberninis bajorų vadas prisituntė vidurinių reikalų ministerio kun. N. B. Ščerbatovo vardu rezoliuciją, kurioje aiškiau sakiniuose buvo išdėstyta pažiūra dabartinin stovin.

"Paskutinių dienų atsitikimai priverčia guberninį Kursko žemietijų susirinkimą su neslepia ma širdgėla žiūrėti ateitin. Įstatymavimo įstaigos sušauktos tam, kad užganėdinus nekuriuos karės reikalavimus. Bet jų nariai, abejojančiame sulig daugumos skaičiuje, neužganėdino pastatytųjų užduočių išrišimu, bet priverstinai kelia reikalavimus, liečiančius kaip valstybinio bei drauginio stovio keitimo (keitimų, kurie visai nesurišti su momento reikalavimais), taip ir prašalinimo valdžios, — žmones, kurie pačio caro pašaukti. Norima tuos žmones pakeisti kitais, visai nežinomais rusų visuomenėi, o tik jų kuopelėi. Jų norai, o ypač visuomenės organizacijų tik pripuolimai karės laikui įsteigtų, siekė to, kad reikalaujama kuogreičiausio prie valdžios esančių asmenų perkeitimo saviškiai. Šie griauantieji troškimai pridengti patriotizmu, nesutiko prideramojo pasipriešinimo iš valdžios pusės. Tasai sutveria nekantrų upą, sukelia dar daugiau įvairių išsišokimų, visai netinkamų karės laike. Nesuprantamas valdžios pasielgimas, kad ji linkusi kaikiuriems staigiams, nereikalingiems nusileidimams: administracijos sąstata keletą kartų priešingai per simainė, periodinei spaudai leidžiama išjuokti valdžios asmenis. Tasai viskas gali priversti galvoti, kad valdžia išties jau čiaisi silpna ir sutinka užleisti savo vietą, kad ji neturi savo siekiu pergalėjimo organizaciją, bet nuolaikiai seka, klausydama politikinių partijų reikalavimų.

Gražiausio rašo "kurianai", Kursko bajorai. Bet labai klysta, jų visai nepatėmija. Todel "Zemščina" kviečia sutartinai prabilti "suprantamoje ir gimtoje" kalboje. Dabar revoliucijos pavienios ir didesnio inpozantumo suteikimui reikia prabilti visai suvienytai bajorijai, visoms monarchinėms organizacijoms.

"Kurianų" balsą išgirdo vien tik Tulos bajorai. Bet pirmo Saratovo mieste susirinko įgaliotiniai įvairių pavolgio monarchinių organizacijų, idant prabilus taja "suprantama, gimta" kalba. Prabilo ir kiti. Aš noriu kairiurios jų paminėti, vien tik "Kurjuzino" jų atspalvio delei.

"Golos Rusi" patalpino "tikrajį žemės balsą". Kalba miestų, sąjungų organizacijos, kodėl gi tylėti "tikriesiems sunams". Ir jie sako:

"Paskutinėmis dienomis Maskvos mieste regėjome liudną vaizdą, kurį sutvėrė dvi visuomeninės organizacijos (miestų ir žemietijų sąjungos. St.). Su tvertos tam, kad padėjus valdžiai kovoti su doriniai menku, bet materialiai stipriu priešu, tosios organizacijos neprisilaiko savos kompetencijos ribų, ir eina kovon su valdžia. Tarytum visos šalies vardu slyso savo nora, kaip šalies valdyme, taip ir rinkime asmenų į augštesnesias valdymo vietas."

Šit ištrauka iš tojo "tikrojo žemės balso", kurį parašė zoologijos daktaras A. Tichomirov, privat-dokentas Konkordij Stratonitskij, Klyno žemietijos tarybos pirmininkas A. Lvovič-Kos-

trica ir kt. — tai vis tikri tėvynės sunų, išviso 17 asmenų.

Tasai pats "Golos Rusi" patalpino ir kitą tikrajį balsą, parašytą "Maskvos skyriaus visos Rusijos tautinės sąjungos". Garsus vardas, bet kaip praneša "Den", tai tosiuos didžios sąjungos susirinkime, parašiusiame protestą, dalyvavo tik 11 narių iš 150 bendro skaičiaus. Dar daugiau, kairesnieji tautininkai nepritaria, tokiam protestui ir protestuoja prieš tokį Maskvos skyriaus "balašovų" išsišokimą; tam savo protestui jau surinko virš 40 parašų. Kam dar tuomet verta nurodinėti savo vidinį nesutikimą, savo dvasios ubagingumą?

Slauniame Maskvos mieste surasi įvairių žmonių. Tatai nestebėtina, kad čia yra senobinei manančių (o gal ir visai nemanančių) milijonierių-kupčių ratukas. Jie galvoja net ir apie šį momentą ir jie nori pasidalinti savo nuomone, "Kokokol" suteikia žinių apie jų rašini, užėmusį 52 puslapiu. Patariama atnaujinti "ateitinį valstybės surėdymą į praklinų "senobinį-rusinį". Dabartinį laiką neprivaloma tiek daug svajoti apie Lenkiją, o reikia atminti, kad Konstantinopolis ir Galicija turi būti mūsų troškimu. Įvairios Rusijos tautelės nori ligių teisių, savystovumo, bet, gink Dieve, nuo to. Jeigu tatai įvyktų, tai žlugtų valstybę.

Visokių raštų, protestų pasiryžę rodyti tikrieji sunų.

Veik visuomet Maskva linkusi daugiau kairėn, negu dešinėn. Tasai neduodavo ramumo įvairaus plauko tautininkams. Idant galutinai paglemžus Maskvos ardą, "žinomas" istorininkas Ilovaiskis sugalvojo, kad reikia surasti kitą Rusijos centrą širdį. Maskvoje gyvuoja draugija "Za Rosiju" — josios bet Ilovaiskis nurodinėjo, kad išsitarimas, jogei Maskva—širdis, reikia paslėpti archyve, jis jau atgyveno savo amžių. Ir šit kodėl: 1) Rusijoje širdyje išgyveno kairioji spauda, kuri, suprantama, nėra tautinė ir paglemžta žydų rankomis. Kairiają spaudą skaita visi maskviečiai, ir nieks nenori skaityti dešinės. Bet to Maskvoje nėra stambaus dešiniųjų organo. 2) Miesto Duma. Kokia ji gali būti širdis, jeigu josios galva kadetas. Nors Čelnokovas ir išsitarė, išėjęs iš kadetų frakcijos, vienok yra gryniausiu kadetu. 3) Biržos draugija — tai vokiečių stiprovės. Tiesa, vyriausiojo germano filo Krestovnikovo nėra. Bet užtatai likosi ir žydėte žydė vokiečių įtekme. 4) Pirkėjų banko rinkimose laimėjo vokiečiai. Vienu žodžiu, kur ne žiūrėsi, tai vokiety, ar žydas, o jeigu rusas, tai blogesnis už juodu abu. Nejaugi po to visko Maskva—širdis. Ne, tatai privalo gulėti archyve.

Kaip anksčiau rašiau, "Zemščina" įtekmingumo delei patarė prabilti suvienytajai bajorijai. Prabilo, bet išėjo nesuipratimas. Rašant galvojo, kad išties balsui pritaras bajorų organizacijos, o išėjo taip, kad nemažas jų skaičius, pasipriešino. Laiškas buvo siunčiamas Goremjyno vardu su nuolatinės bajorų susivienijimo tarybos pirmininko A. Stukovo ir Pančulidsevo parašais. Laiške minima, kad taryba negali ramiai žiūrėti į tą, kad kairiosios srovės naudojasi laiko aplinkybėmis, idant atlikti savo uždavinius. Taryba mąsto, kad tosios visos rezoliucijos yra pirmtakunu busiančių neramumų laikų, kuomet vėla kėsinsis keisti valstybinį Rusijos surėdymą. Tatai reikalinga, idant šalies valdžia būtų stipri kaip pačiame centre, taip ir provincijose. Tiktai tuomet prie panašių aplinkybių bus galima išvengti minčių nepastovumo, vidinių nesutikimų, riaušių ir atlikti didį darbą, paliuosuojant iš vokiečių jungo visą Rusiją ir Europą.

Galima paminėti tuos aplinkybes prie kurių buvo rašomas minėtas laiškas. Rugsio 23 d. buvo parašyta progresyvio bloko įgaliotinių po suruoštąją programą, kurioje paliečiama geidimas, idant Rusijoje būtų užsitikėjimo verta ministerija. Tą pačią dieną minėtasis Strukovas ir sukviėtė tarybos narių posėdį. Anot jo, taryba kuri saugoja valstybės interesus, turi išreikšti užsitikėjimą ministerijai, idant palaikius ją šioje sunkioje valandoje. Neturint pritarimo, valdžia, ko gero gali linkti progresyvio bloko pusėn. Susirinkusiųjų dalis norėjo, kad laiške būtų minima apie Valstybės Dumos ir Tarybos uždengimą.

Laiškas su tvirtu valstybės kurso laimėjimu visgi nesulaukė užsitikėjimo. Kiek paaiškėjo, tai buvo vien tik Strukovo bei tarybos narių nuomonė, o nieku budu ne suvienytosios bajorijos. Pastaroji netgi viešai protestavo prieš tokį laišką išsišokimą. Petrogrado bajorijos susirinkime nutarta išsitarė bendrosios bajorijos susivienijimo Sąjungos. Už kiek laiko prisijungė dar Kostromos, Poltavos, Janzov, Šišelburgo ir kt. vietų bajorija. Kaip išsitarė Kostromos bajorų pirmininkas S. I. Biriukov, tai tarybos pirmininkas negalėjo atlikti tokio svarbaus žygio, tikrai nepasitaręs su bajorija. Kostromiečiai visuomet ėjo pažangos priekakyje, taigi su panašiomis mintims jai ne pakeliuje.

(Dar bus).

Laiškai į Redakciją.

AISKUMO DĖLEI.

Logika mus moka: "Niekad nieko nekalkė apie save, jeigu tavęs niekas neverčia, nereikalauja..."

Perskaitęs "J. L." Nr. 7 (20) straipsnį Moksleivių siekiai ir pareigos vienoj vietoj atradau zecerišką paklaidą. Maniau pastebėt. Bet vėliau nusprendžiau, kad gal mažo žydis, — nieks neužmatys. Mat, maniau, kad skaitytojai su manim, kaipoj jaunu rašytojui, dar nesiskaito. Apsirikau... "Drauge" p. J. S.—as teikė parašyti recenziją mano raštams. Tarp kita ko jis sako, jau su pamėgimu skaitęs visus mano straipsnius. Ypač jis apsisistoja prie straipsnio "Moksleivių siekiai ir pareigos". P. J. S.—as su užsigardžavimu giria kalbos gražumą, išsireikšimus figuras, priežodžius etc. Ar tas tiesa ar ne, tai autoriui nepridera viešai ką nors išsireikšti. P. J. S.—as gal kiek ir perdėjo sakydamas: "Net du kartus perskaičiau p. Zuravlio straipsnį "Moksleivių siekiai ir pareigos" ir..."

Supraskit ir dar du sykiu norėję skaityti tą patį. Išrodo, kad p. J. S.—as įsimylėjo į mano straipsnius. Linksma girdėti... Tik ant galo p. J. S.—as, kaip ir apgalvestauja, kad straipsnyj mintis neaiški. Sventa teisybė. Aš pats su mintim (iki bus atitaisyta originališkai), kaip mišėjau, nenoriu sutikti. Suprantama, tik ten kur neoriginališkai... aš nesutinku. Ant p. 313, paskutinyj sakinyj: "Kas pažįsta Lietuvos praeitį ir dabartį, tas pasakys, kad iš to Rymo moksleivių (S.L.R.K.M.A.) Susivienijimo lietuvių visuomenė tiek sulauks naudos, kiek sulaukė neišmanėlis piemenukas pakiešęs duonos plutą po senu kryžium SULOS."

Aš sakiau moksleivių Seime *) Numerio nežinau, nes mūsų mokykloj lietuvių moksleivių, kaip ir nėra, užtat ir lietuviškų laikraščių neturiu. "Drauge" tilpauja pastaba apie pirmieji moksleivius prisituntė draugai valparaisiečiai, tik iškarpa.

ir laikraštyj turėjo but štai kaip:

"Kas pažįsta Lietuvos praeitį ir dabartį, tas pasakys, kad iš to Rymo Moksleivių (S.L.R.K.M.A.) Susivienijimo lietuvių visuomenė tiek sulauks naudos, kiek sulaukė neišmanėlis piemenukas pakiešęs duonos plutą po senu kryžium SULOS."

Ar matot, ką reiškia laikraštyj korektas?

Už pastabą p. J. S.—ui tariau čiu. Taip-gi ir toliau meldžiu p. J. S.—o skaityti mano straipsnius, kiekviename laikraštyje, kur tik užmatysit.

Pr. S. Zuravlis.

Norwood, Mass.

"Darbininko" Nr. 38 koksai Sąjungietis savo ilgoj korespondencijoj daug nesamonių prirašė, ir dusauja delto, kad vietos katalikai gausiai aukavę Tautos Namams Vilniuje. Rodos šitas dalykas yra pasenęs, nes tai buvo 3 metai atgal, kuomet rinko aukas Tautos Namui, prietam tuomet laikraščiuose buvo garsinama, kad Norwoodo geros valios lietuvių gausiai aukoję Tautos Namams ir už tai juos pagyrė. Tat kokiems galams p. Sąjungiečiui dabar dusauti delei kitų žmonių praklinų darbų? Patartina p. S. ir k. p. nesirupinti apie kitų darbus, bet pirma patiems imties panašių darbų.

Toliau p. S. rašo, kad atskalunai neriasi iš kailio (mat jis atskalunais vadina tuos, kurie nesiglaudžia po kunigo skvernu), girdi, laisvamaniai ir socialistai persekioja katalikus ant kiekvieno žingsnio, šmeizija per savuosius laikraščius žymesniais ypatas, šmeizija parapijonus ir tt. Matyt, kad p. Sąjungiečiui labai smagu sau nepatinkamas ypatas vadinti šmeizikais. O gal ir naudinga, pagal p. S. supratimą, vadinti laisvamaniais ir socialistus šmeizikais delto, kad jie yra laisvamaniai ir socialistai, o ne kitoki? Bet ar nebūtų smagiau ir naudingiau, jei p. S. nurodytų, kur ir kame šmeizija laisvamaniai ir socialistai katalikus ir parapijonus? Be jokių prirodymų niekas negali tikėti ir nieko p. S. neįtikins, kad laisvamaniai ir socialistai niekuo daugiau neužiima, kaip tik katalikų šmeizimu. Tai vien tik p. S. prsimanymas.

Dar toliau p. S. rašo, kad užsipuldinėjama ant L.D.S., nes "Ateities" Nr. 61 koks ten J.—as išliejo pagiežos tulžį ant L.D.S. vien delto, kad tos organizacijos nariai yra katalikai. Pagalios p. Sąjungietis sušunka: "Mes pasistatėme bažnyčią. Nagi, jus atskalunai parodykite, ką jūs galite pastatyti, tai tuomet, kai ką panašaus pastatysite, tai galėsite su mumis šnekėti." P. S. mano rašytą korespondenciją "Ateities" Nr. 61 vadina užsiuolimu ant L.D.S. ir net man teikia atskaluno vardą, mat aš savo korespondencijoj pabrėžiau, kad L.D.S. nariai yra ne kas kita, kaip tik kunigų įrankiai, su kuriais mūsų kunigai stoja prieš socialistus ir tautininkus, nes aš ne tuščiais žodžiais savo nurodymą parėmiau, bet faktais, kurių nei p. S. negalėjo užgincyti. Vadinimas manęs — šmeiziku, atskalunu, užsipuldinėtoju ir tt. dalyko visai neatmaino. Prietam p. S. tiesą sako, kad "mes pasistatėm bažnyčią", nes ir aš esu tos įstaigos remėjas ir mano yra su viršum pora dešimtų dolerių įdėta parapijoj. Ir delto, tegu p. S. nesisavina svetimo turto. Negalima taipogi praleisti neatsakius į p. S. užklausimą: "ką jūs galite pastatyti?" Sveikas turbut ne kartą buvai atsilankęs į atskalunų pastatytą Tautišką Namą ir ne vieną valandą ten praleidai?... Ar-gi dar nematėte Norwoodo lietuvių pastatyto Taut. Namą?

J.—as.

LIETUVIAI AMERIKOJE.

MONTELLO, MASS.

31 gruodžio buvo vaikų draugijėlės "Ziburėlio" eglė. Delei montelliečių, bet, galima sakyti, kad ir bile vienai lietuvių kolonijai toks vakarėlis, kokis buvo šitas, buvo nepaprastu vakarėliu, nes prie eglės buvo tų pačių vaikų ir parengtas koncertėlis, kurį vadovavo komp. M. Petrauskas. Pasigerėjo tėvai, matydami savo vaikus, einančius prakilnios kultūros taku, pasigerėjo ir atsilankiusi publiko. Deklamavo, dainavo vaikų choras ir buvo solistai. Deklamatoriai buvo šie: Z. Vaitkiutė, I. Adomaičiūtė, Birutė Petkunaitė, J. Jeronitūtė, U. Koršūtė, P. Šukys, A. Stankus ir E. Stankiutė. Sumaniausiai deklamavo Z. Vaitkiutė ir E. Stonkiutė, deklamavo subrendusiai; visi kiti deklamatoriai buvo geri ir sulyg savo metų gal net per gerai kiti deklamavo. Smuika solo — A. Stonkus, pianu palydint E. Stonkiutei, pusėtinai prasilavinusiai atlikta du dalyku: opr. "Trubaduro" ir iš "Martos". Vaikų choras sudainavo iš operetės "Tarnaitė Pamokė" "Čigonėlių" ir "Kaip-gi gražus, gražus rutelį darželis", taip-gi dainavo ir šoko "Aguonėlę" ant scenos, o paskui nuėjo vaikai publikon ir sutraukė daugiau žmonių iš publikos ir šoko keletą šokių: Aguonėlę, Kriptuj, Suktinį, Klumpakojį ir Noriu Miego. Vakaro vedėjais buvo draugijų įgaliotiniai. Buvęs.

DETROIT, MICH.

Skaitydamas "Ateitį" jau antras mėnuo, nesu radęs nei mažiausios žinutės iš mūsų miesto. Gal "Ateities" skaitytojai mano, kad čionai lietuvių visai nėra arba jei ir yra, tai visai nieko neveikia. Jeigu taip manytų, labai klystų. Detroito lietuvių randasi apie tris tukstančiai ir visi darbuojasi, kaip galėdami ir kiek galėdami. Vieni darbuojasi visuomenės labui, pašvęsdami tam savo laiką ir pinigus, o kiti — "palaiminto" raugalo naudai. Musų žmoneliai nesigaili raugali nei sveikatos nei pinigų, nesigaili nei laiko, kurį pašvenčia bačkučių ir bonkų tuštinimui. O kuomet tas raugalas jau apsvaigina jų protą, tuomet jau imasi už kito darbo — galvų skaldymo su tomis pačiomis bonkomis, iš kurių skaniai ir meiliai visi traukė sky-

Atviras Laiškas iš Austro-Vengrijos Nalaisvės.

Kas likome dar gyvi, tai karės bangos išblaškė mumis į visas svieto šalis, taip antri metai, ne kaip negaliu susižinoti su Lietuva. Krepiuose į Tautiečius amerikonus, gal nors vienas iš mano draugų ir pažįstamų išgirs, kad aš esu dar gyvas ir atsilieps... Su pagarba Kaunietis Petras Mažulis ("Dievo Muzikantas").

Adresas: K.-G.-Lager Kleinmuenchen, Linz, Obervoesterreich.

Ofizers Abteilung, Baracke: 4 N 24, Austria.

GERAS SIUVEJAS

Siuваме Siutus, Overkots ir visokius drabužius Vyrams ir Moterims. Žemos kainos — darbas gvarantuojamas. Visados galima pamatyti sampelius ir naujas madas. Prie šapos taipgi užlaikome ir vyriškų drabužių krautuve.

PETRAS BUŽEVICIA, 53 Exchange St., Athol, Mass. Tel. Connections.

1916 Metams 2,000 Gražiu

Kalendoriu Dykai

Visiems mano Kostumieriams, Draugams ir Pažjstamiems. Todel kurie gyvenate arti mano ofiso, malonėkite pasiskubint užeit ir pasiimti iš mūsų GRAŽIĄ DOVANĄ.

Kurie man suteiks vieną ar daugiau adresų savo pažjstamų, kurie turj pinigų ir manytų pirtk Namą, Ukę, Plečių arba užsidedi by kokj nors biznij, tai apturės nuo mūsų gražią dovaną. (I kitas Valstijas dovanų nesiuntinėjame).

LITHUANIAN AGENCY, A. Ivaškevič, Valdytojas. 315 W. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 605.

stimėlį. Ne kartą reikia ir dėdes su žvaigždėmis į pagalbą šaukti, kad išsivežtu smarkuolius į belangę. Bet nemanysite, kad jau visi abelnai taip daro. Ne, yra pusėtinas burelis ir kitokios minties lietuvių, kurie darbuojasi, kaip sakiau, del labo visuomenės, skleisdami šviesą tarp tamsesniųjų savo draugų, tvėrdami draugijas ir kuopas, rengdami prakalbas ir šiaip kokius vakarus. Žodžiu, kurie stengiasi kiek kalėdami užbėgti už akių girtuoklystei. Siame atvejuj pirmenybė priguli L.S.S. 116 kuopai, nes ta kuopa daugiau už kitas draugijas ir kuopas yra parengusi prakalbų ir šiaip vakarėlių su pamarginimais.

Praeiāt nedėdienj, t. y. 26 d. šio mėnesio augščiauj minėta kuopa surengė prakalbą. Kalbėjo p. M. X. Mockus temoj: "Ar Jezus Kristus buvo katalikas ar socialistas?" Kalbėjo su pertrauka apie keturias valandas. Laike pertraukos buvo sudainuota pora dainėlių ir padeklamuota deklamacijų, ką atliko vietiniai jaunikačiai. Po prakalbų buvo užduota įvairių klausimų. Publikos buvo pusėtinas burelis ir, matyt, visi buvo užganėdinti, ką išreikškė triukšmingu delnų plojimu.

Darbai pas mus šiuo kartu eina pusėtinai. Automobilių dirbtuvės ir geležies liejyklos dirba pilną laiką, ir uždarbiam neblogiausiai, bet matytis ir bedarbių, nes čionai prastiems darbininkams sunku yra gauti darbą ir prasto darbininko darbas pigiai teapkomamas. Lumberdžekis.

Ivairios žinios.

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Tamstos paties ofiso ir jo buvo apmokami? Kiekvienas žodis, kurį Journal'as išspausdino kaslink Tamstos asmeninio sąryšio su tais suokalbiais, yra teisingas ir niekas to geriau nežino, kaip Tamsta pats."

Tame pranešime taipogi nurodoma, jog kapitonas Boy-Ed parašė pasargą, kad Amerikos piliečiai nevažiuotų su Lusitanija; kad jis pasiryžo sukelti vaidus tarpe Jugt. Am. Valstybių ir Anglijos ir tt. Pranešimas šitaip užsibaigia:

"Tamsta gerai žinai priežastį, del kurios Jung. Am. Valst. valdžia atsisakė palikti Tamstą ant toliau šiame krašte. Tos priežastys nebuvo paremtos ant "histeriškų paskalų", Providence Journalo išspausdintų.

"Tamstos šio ryto pasiryžimas Amerikos žmones priversti tikėti į tą neteisybę, tai atsiveikinant padarytas įžeidimas valdžiai ir spaudai, kuri su Tamsta elgėsi nepaprastai švelniai aktyvizoje tų davadų, kurie, jei ne Tamstos oficiališkos pozicijos protekcija, senai jau būtų patalpinę už kalėjimo grotų."

Aš pripažinau, kad tas darbas turi būti apmokamas šaltu pinigų ir gerai apmokamas, bet mokytojas gali būti darbe draugu-mokytojom ir tą darbą pamylėti, pamylėti tuos mokinius ir t.t.

FORDO TAIKOS BURYŠ ISVAŽIAVO Į DANIJĄ.

Stockholmas, Švedijoje — Fordo taikos piligrimai, kurie tikisi sukelti entuziazmą tarp danų, kaip kad jie sukėlė tarpe švedų, gruodžio 30 d. išvažiavo specialiu traukiniu į Copenhagena, Daniją.

Prieš išvažiavimą iš Stockholmo, pildomasis komitetas pasiuntė Henry Fordui, kuris grįžta atgal į Ameriką, kabeliu žinią, kad neutralėse valstybėse auga simpatija taikos judėjimui.

Vietos žinios.

LIET. UKĖSŲ DR-JOS PRAKALBOS.

Dainuos "Gabijos" choras.

Utarninko, sausio 4 d. 1916 m. vakarė, Bigelow vakarinės mokyklos salėje, bus Lietuvių Ukėsų Draugijos parengtos prakalbos. Kalbės paminėtos mokyklos principalas Wilbar, p. Vitaitis, kun. Kemešis ir kiti. Dainuos: New England konservatorijos mokinė, p-lė Bella Gardner ir "Gabijos" choras po gerb. M. Petrausko vadovystė.

METINĖ DOVANA LIETUVIAMS.

D.L.K. Keistučio Draugija savo metiniam susirin-

kime priims naujus narius iki 30 metų už dyką, o nuo 31 m. iki 45 metų už pusę įsirašymo mokesnio. Metinis Draugijos susirinkimas bus sausio 9 d. 2 val. po pietų, 164 Hanover st., Boston, Mass. Malonėkit nepraleisti šios didelės progos, nes tokia proga gali nebeatsikartoti.

Kviečiam visus narius ir norinčius prigulėti prie Keistučio Draugijos pributi ant šio metinio susirinkimo. **Komitetas.**

IMIGRACIJOS STOTIES SUMANYMAS BUS ĮVYKDYTAS.

Kongresmanas Tague pranešė komisionieriui H. J. Skeffington'ui, kad sumanymas naujos imigracijos stoties, kurios Bostonas taip labai reikalingas, bus įvykdytas gyveniman. Kongresmanas tikisi, kad kongresas greitu laiku pasiskirs to sumanymo įvykdinimui reikalingus \$90.000.

PRANEŠIMAS.

Vasario 12 d. (Lincolno gimimo dienoje) bus Liet. Jaunimo Ratelio surengtas Liet. Labdarystės Draugijos naudai didelis balius, kuris prasidės 6 val. ir trauksis iki vėlai naktį. Balius bus Lietuvių salėje (ant E ir Silver gat. kampo, So. Bostone).

Rengėjai.

JUOKAI.

UZKERETA PAUKŠTĖ.

Vieno pono pabėgo papuga, kuri buvo išmokyta kalbėti: "Ko nori". Ji belėkdama užklydo kaiman ir atsitūpė ant stogo. Vaikas, pamatęs gražią paukštę, užsigėdė ją pagaut. Vaikas skubiai ėmė kopti ant stogo, o papuga žiuri į jį išvertusi akis. Vaikui tiesiant ranką į papugą, ji suriko: "Ko nori?" Vaikas labai išsigando ir puolė nuo stogo. Atsipeikėjęs jisai galvojo: "Kas čia per nostabus sutvėrimas? o aš maniau, kad tai paukštė".

Nuliudęs.

SUSIVELINĖS VYRAS.

— Ak, tu Jonai, bijok Dievo! kaip tu gali taip vėlai grįžti namon... ar girdi, jau laikrodis trečią valandą išmušė... o, aš nelaiminga...

— Man rodos, kád šis laikrodis apsiriko... mušdamas pirmą valandą, tris kartus sudavė...

Jaunikaitis.

Gerbiami skaitytojai!

BAIGIANTIES seniejiems metams mes norėtume "Ateities" skaitytojų ir prietelių atidžią atkreipti ir į tai, kad laikraštis, koks jis rebus, geidžia kuodidžiausio prasiplatinimo žmonių tarpe. Šitas, mums rodos, turėtų rūpėti ir visiems "Ateičiai" prielankiems skaitytojams, kadangi skaitytojų ratas padidina vienminčių skaičių, o didesnis prenumeratorių skaičius duoda galimybę laikraštį tobulinti, o iš to vėl nauda skaitytojams. Pati viena laikraščio Redakcija, nei Administracija, be skaitytojų prietelių paramos, per daug laikraščio išstbulinti negali, nors ir visas savo jiegas pašvestų. Mes manome, kad mūsų skaitytojai šitai žino ir supranta, ir ypač seniems metams einant į kapus pasistengs gauti kuodaugiau "Ateičiai" ir sau draugų remėjų. Reikia tik, kad kiekvienas skaitytojas surastų dar bent po vieną skaitytoją — ir "Ateisis" būtų dusyk geresnė.

PAJIESKOJIMAS.

Pajieskau savo švogerių. Milo Urbonavičiaus. Jono Gestauto ir Tamošiaus Veliušio. Visi paeina iš Kauno gub. Raseinių pav., Gudiškių par. Jie patys arba kas kitas, apie juos žinantis, malonės atsišaukti sekančiu adresu:

M. R. Dzikas.
Shoemaker Lane,
Feeding Hills, Mass.

Lietuviškoj Kalboj.

8 lekcijos ant visokių instrumentų ir giedojimo Notos (gaidos) išmoksi be mokytojo kuriam mokėtum \$1 už 1 lekciją. Knygą \$1.50 parduodu už \$1. (Pirmos lekcijos pradžia 10c.) Adresuokit (9)

G. A. BARONAS,
Kennedy Township,
McKees Rocks, Pa.

Ar matei Ar skaitėi

"Amerikos Lietuvių?"

Vienintelis lietuviškas bepartys škas laikraštis Amerikoje, talpina žinias iš lietuvių gyvenimo, iš bėgančių pasuolė atstikimų ypatingai iš karės ir Lietuvos Darbininkų Žinios, Prakalbos po Medžiu, Moterų Skyrius, Moterų Žinios ir Naminiai Darbai, Aprašymai Kariaujančių Šalių, Juokai ir Margumynai. Jeigu vieną perskaitysi tikrai pamylėsi. Kaina metams \$1.50, Pusel metų 75c., Kanadoj met. \$2.00. Prisiųsk savo aiškų adresą, tai prisiųsime pamatyti. Rašyk

"AMERIKOS LIETUVIS",

15 Millbury St., Worcester, Mass.

Lietuviška Muzikos Konservatorija

395 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Inkorporuota 1915.
Prez. ir Dirėk. Mikas Petrauskas
Mokslu metų pradžia Spalio 11 d.
Mokinama visi klasiškej muzikos skyriai: dainavimas, kompozicija, pianas, smuika, kornetas, klarnetas ir tt. Mokslas pigus.

Turintis Lietuvišką vertėją

ADVOKATAS

Moris Katzeff

294 Washington St., Room 350
Boston, Mass. Tel. Fort Hill 3424
vakaras nuo 7-9 val.
1140 Columbus Avenue, Room 38
Roxbury Crossing.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specialistas.

399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Reinkotu Dirbtuve

Dirbam visokios mados Reinkotus Agentams, Krautuvėms ir ant užsakymo privatiškiems žmonėms. Užsisakykite Reinkotą pas mus o tikrai džiaugsitės.

So. Boston Raincoat Co.

314 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Namu Kontraktorai

Budavojam naujus ir taisom senus namus. Norintieji pasibudavoti ar pataisyti savo namą, kreipkitės pas

WALDO J. DAUKSHA,

Bldg. & Realty Co.
315 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 605

Gerai Kriaučiai.

Pasiuvame kogeriausiai sulig naujausios mados

Vyrams Siutus ir Overkotus.

Jeigu norite turėti gerus rūbus pigiai, tad atėikite pas mus. Taipgi išvalom ir išprosinam visokias vyrų ir moterų drapanas.

Z. BUDRECKIS,

222 Broadway, So. Boston, Mass.
— ir —
20 Ames St., Montello, Mass.

Ar Jus Žinote?

Kad mūsų krautuvėj galit gauti visokių daiktų už žemesnes kainas negu kitur.

Čeverykai vyrams, moterims ir vaikams padaryti sulig naujausios mados, garantuojama kožna pora. Vyrų skrybelės naujausios mados, kietos ir minkštos visokių kainų ir dabar nupiginta: vertės \$2.00 už \$1.65, vertės \$1.50 dabar tik už \$1.25.

Čia tai naujiena!

Kaip žinot, lietuviai neturi rakandų krautuvės (Furniture), todėl aš padariau sutartį su didžiausia firma Bostone

ELDRIDGE & PEABODY CO.,

todėl bus galima gauti visokių rakandų kam ko tik reikės.

Bet geriausia yra tas, kad galėsite pirkti ir ant išmokesčių, ar bamo-kant ant karto. Patarnavimas pimos kliauos.

C. P. YURGELUN,

377 WEST BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Didelis Sklodos

J. P. Tuinila, Savininkas

TELEPHONAS OXFORD 4900

Užlaikome Deimantus, Laikrodžius ir visokius Žiedus. Taipgi mes parduodame visokius

SIUTUS IR OVERKOTUS
\$3.00 PIGIAUS

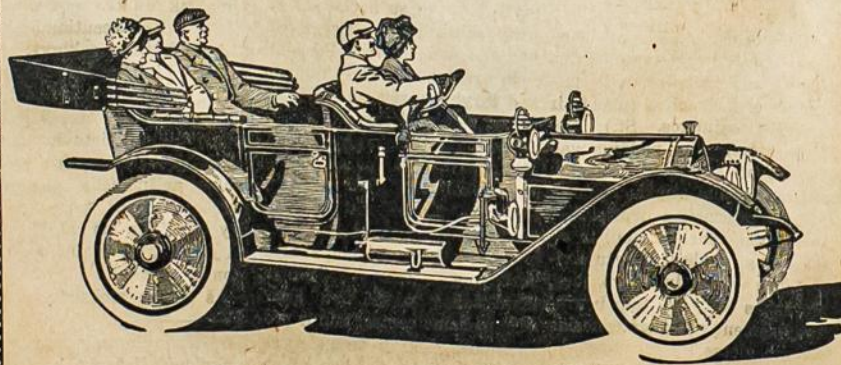
negu kad reikia mokėti bile vienoj Bostono krautuvėj. Duodam viską ant bargo — lengvų išmokesčių. Užlaikom keliaujančius agentus kurie paima orderius ir pristato tavorą Reikalingi agentai kiekvienam mieste Amerikoje ir Kanadoj. Didelį nuosimtį duodom perkupčiams. Naują didelį katalogą siunčiam ant pareikalavimo, prisiuntus 25 c. stempomis. Mūsų agentai: S. Čapas, J. Lapienius, J. Šidlauskas, F. Witkauskas, P. Rudokas, ir Paul Gaska.

J. P. TUINILA,

822 WASHINGTON ST., BOSTON, MASS.

Visi Biznieriai garsinkites "Ateityje".

Parsamdome Automobilius

Galima pas mumis bile laik e pasisamdyt Automobilių vestuvėms, krikštynoms pasilinksmavimo partijoms ir visokiems kitiems reikalams. Adresas:

PENINSULLAR GARAGE,

621 East First Street

(Tel. So. Boston 21003)

South Boston, Mass.

Vienatinis visam Bostone visokių gėrimų

Lietuviškas Sklodos

Kuriame galima gauti visokių puikiausių Degtinių, Vynų, Likieriu, Kordialų, naminių ir importuotų. Galima gauti visokio Alaus Bačkutėmis ir Buteliais (baksais). Turime visokių Cigarų. Užsakymus pristatome greitai į visas dalis miesto. PATARNAVIMAS KOPUIKIAUSIAS. ŽEMOS KAINOS.

Petras Čeplikas,

157 W. Broadway, So. Boston, Mass.